



چگونه مباحثه کنیم؟

مقدمه

خاندان پیامبر اکرم (ص) معادن علم و حکمت الهی هستند و حوزه های علمیه، رودهای خروشان اند که از چشمه های جوشان علم و حکمت خاندان رسول گرامی اسلام، سرچشمه گرفته و بشریت را در بستر تاریخ، از نعمت علوم آل الله سیراب می کنند. پویایی، نشاط علمی، ژرف اندیشی، جامع نگری و شکوفایی در علوم اسلامی، از جمله ویژگی های حوزه های علمیه است که باید ریشه های آن را در روش حوزه جستجو کرد یکی از این روش ها مباحثه کردن می باشد و ما در این نوشتار، توضیح کوتاهی درمورد مباحثه کردن می پردازیم.

تعریف مباحثه

بحث در لغت به معنای پژوهش، جستجو، تحقیق، تفحص، تتبع و تحقیقات علمی می باشد. و مباحثه را «گفت و گو»، و «بحث کردن با یکدیگر» گفته اند بحث و مباحثه؛ در اصطلاح به گفت و گوی علمی میان دو یا چند نفر در مورد یک موضوع مشخص گفته می شود که معمولاً این امر پس از یادگیری از استاد، به منظور تثبیت مطالب در ذهن و رفع اشکال صورت می گیرد و استعمال آن در مباحثه های درسی شایع تر است.

آثار و ثمرات مباحثه

- ۱- ایجاد روحیه پژوهش و تحقیق
- ۲- فراگیری و احیاء دانش
- ۳- بروز استعدادها و شکل گیری گرایش ها
- ۴- شناسایی نیروهای نخبه و کارآمد
- ۵- تقویت قوه ی بیان

شرایط و ویژگی های مباحثه

الف- هم بحث مناسب

ویژگی های هم بحث ها

- ۱- مودب، با اخلاق، متقی و متعبد باشد.
- ۲- متحجر و خشک مغز نباشد.
- ۳- معتدل المزاج باشد و از نظر روحیات اخلاقی با هم بحث متناسب باشد.
- ۴- وسواسی نباشد.
- ۵- منظم و وقت شناس باشد.
- ۶- با اخلاص باشد.
- ۷- از باطل و لهو و لعب دوری کند.
- ۸- علاقه مند به درس و بحث باشد.

ب- گروه مباحثه از جهت تعداد نفرات

- مباحثه دو نفره
- مباحثه سه نفره
- مباحثه چهار نفره و بیشتر

ج- تناسب سطح علمی اعضای گروه مباحثه

۱- همه افراد گروه قوی باشند: این گروه معمولاً پر تحرک و شاداب است، افراد با علاقه و رقابت شدید و مثبت در جلسه شرکت می کنند و معمولاً بحث ها، قوی، علمی و پرهیجان است.

۲- همه افراد گروه ضعیف باشند: قاعدتاً این گروه نمی تواند گروه مناسبی برای مباحثه باشد؛ چرا که بسیاری از اهداف و آثار مباحثه در این گروه قابل دستیابی نیست.

۳- همه افراد گروه از نظر علمی متوسط باشند: این گروه نسبتاً گروه موفق است؛

- افراد در رقابت شدید قرار می گیرند.
- زمینه رشد فراهم است.
- امکان تمرین و تدریس بیشتر است.
- زمینه رشد اجتماعی و اخلاقی فراهم است.
- برخی از مشکلات اخلاقی که معمولاً گریبان گیر افراد ممتاز می شود، این جا کمتر به چشم می خورد.

